

Zakaj je Avstrija bogatejša od Slovenije ?

Avstrija je v vročih pripravah na jesenske parlamentarne volitve. Kakšna je primerjava Slovenije in Avstrije? Kakšne plače imajo danes Avstrijci?

Leta 1938 je imela Slovenija 80 odstotkov življenjske ravni Avstrije. Zdaj pa so slovenske plače v povprečju za polovico nižje od avstrijskih. Kje so razlogi za to?

Avstrijo, na kateri je trenutno na oblasti rdeče-črna velika koalicija, jeseni čakajo parlamentarne volitve. Naša severna sosedica sicer spada med evropske države, ki so najlažje prebrodile krizo. Kje so vzroki današnje velike prednosti Avstrije pred Slovenijo glede stopnje blaginje in gospodarskega razvoja? Še zlasti, ker sta bili ozemlji današnje Avstrije in današnje Slovenije do leta 1918 del iste države – takratne Avstrije, ki ji je vladala Habsburška dinastija.

Leta 1938 smo imeli 80 odstotkov avstrijske življenjske ravni

Kot ugotavljajo zgodovinarji, je leta 1938 imela Slovenija oziroma ozemlje današnje Slovenije okoli 80 odstotkov življenjske ravni Avstrije. Po drugi svetovni vojni je Avstrija ostala del kapitalističnega Zahoda, Slovenija pa je skupaj z Jugoslavijo pristala vzhodno od železne zavesne. Izid tega je bil, da je imela Slovenija leta 1990 le še od 40 do 50 odstotkov življenjske ravni severne sosedice.

Tudi v zadnjih dvajsetih letih nam ni uspelo ujeti Avstrije. Po podatkih za leto 2012 ima Avstrija bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca 36.402 evrov, Slovenija pa je lani po podatkih *Statističnega urada RS* (Surs) imela 17.244 evrov, torej le 47 odstotkov avstrijskega BDP-ja na prebivalca.

Do leta 1918 sta bili ozemlja današnje Slovenije in današnje Avstrije del iste države - takratne Avstrije, ki ji je vladala Habsburška dinastija. Glavno mesto Habsburške monarhije je bil Dunaj, ki je glavno mesto tudi zdajšnje Republike Avstrije. Avstrija ima trenutno okoli 8,2 milijona prebivalcev.

Slovenske plače dvakrat nižje

V Sloveniji je bila maja letos povprečna bruto plača 1.523,65 evra, neto pa 997,13 evra. Avstrijska povprečna neto plača je dvakrat večja – 1.900 evrov, bruto pa 2.400 evrov.

Lani je imela Avstrija 0,9-odstotno gospodarsko rast. Slovenija se je odrezala slabše – imela je 2,3-odstotni padec. Tudi obeti za letos so slabi: po podatkih Sursa je stopnja rasti v prvem četrtletju –4,8 odstotka. Po napovedih Urada RS za makroekonomske analize in razvoj bo letos padec na koncu – 1,9 odstotka.

Severno od Karavank občutno manj nezaposlenih

Velika avstrijska prednost se kaže tudi pri številu nezaposlenih. Po podatkih evropskega statističnega urada *Eurostat* stopnja brezposelnosti pri naših severnih sosedih znaša 4,7 odstotka, kar je najnižja stopnja v EU-ju, pri nas pa je bila maja stopnja brezposelnosti 13 odstotkov. Še večja je razlika pri brezposelnosti mladih pod 25 let: pri nas je 28-odstotna, severno od Karavank pa znaša le 8,5 odstotka.

Avstrijska gospodarska rast zmanjšuje tudi slovensko število brezposelnih, predvsem na Štajerskem. V naši severni sosedini po podatkih avstrijskega zavoda za zaposlovanje trenutno dela okoli 12.300 Slovencev, od tega 7.200 na avstrijskem Štajerskem – med njimi je več kot pet tisoč dnevnih migrantov, ki odhajajo na delo v bližnje kraje, vse tja do Gradca.

Leta 1938 je imela Slovenija 80 odstotkov življenjske ravni Avstrije, ob koncu socializma leta 1990 pa le še 40 do 50 odstotkov. Trenutno je slovenski BDP na prebivalca okoli 47 odstotkov avstrijskega. Povprečna slovenska neto plača je za polovico manjša od povprečne avstrijske neto plače.

Avstrijci bolj produktivni od Slovencev

Tudi glede produktivnosti je Avstrija daleč pred Slovenijo. Po podatkih iz leta 2011 je avstrijska produktivnost nad evropskim povprečjem – znašala je 116,7 odstotka povprečja EU-ja. Slovenska produktivnost je pod povprečjem – le 80,6 odstotka povprečja EU-ja.

Glede maastrichtskih kriterijev je merjenje moči med sosedami 2 : 1 v našo korist. Letna inflacija v Sloveniji je manjša (1,9-odstotna) od avstrijske (2,2-odstotna), tudi pri javnem dolgu glede na BDP smo se vsaj za zdaj odrezali bolje.

V Sloveniji inflacija in javni dolg manjša

Avstrijski javni dolg je namreč 73,2 odstotka BDP-ja, kar presega maastrichtske kriterije za evroobmočje, ki določa največ 60-odstotni javni dolg. Slovenski javni dolg je manjši, 54,1 odstotka BDP-ja, vendar je skrb vzbujajoč trend naraščanja.

Severna sosedica se je boljše odrezala glede proračunskega primanjkljaja – ima 2,5-odstotni primanjkljaj. Slovenski je višji: v prvem četrtletju je znašal 6,5 odstotka oz. 10,4 odstotka BDP-ja ob upoštevanju dokapitalizacij v bančnem sektorju.

Avstrija je turistična velesila. Letno našo severno sosedo obiše 17 milijonov turistov.

Avstrija ima s Slovenijo skoraj milijardni presežek

Kakšno je gospodarsko sodelovanje? Avstrija je za Slovenijo tradicionalno zelo pomemben tako izvozni kot uvozni partner in se uvršča na tretje mesto (za Nemčijo in Italijo). Kako pomembni pa smo mi za Avstrijce? Po podatkih avstrijskega veleposlaništva je Slovenija za Avstrijo 13. najpomembnejši tuji trg, po uvozu pa smo na 17. mestu.

Leta 2011 je tako menjava med državama dosegla 4,2 milijarde evrov . Slovenski izvoz v Avstrijo je dosegel 1,61 milijarde evrov, slovenski uvoz iz pa je znašal 2,59 milijarde evrov. Avstrija je imela torej presežek 980 milijonov evrov.

Skoraj polovico naložb je avstrijskih

Avstrijci so na prvem mestu po naložbah v Sloveniji. Neposredne naložbe avstrijskih podjetij so lani znašale 5,7 milijarde evrov, kar predstavlja 49 odstotkov vseh tujih naložb.

Če je povprečni Slovenec občutno manj bogat od svojega severnega sosedu, je pa vsaj življenjska doba približno enaka. Po podatkih *Eurostata* so Slovenci po pričakovani življenjski dobi (80,1 leta) tesno za Avstrijci (81,2 leta). Na vrhu je sicer Francija z 82,5 leta pričakovane življenjske dobe.